

מדל הגנרל

במלחמת סיני, שפרצה כעבור כמה שבועות, התגלה מזלו של שומרון. הוא לא הוצנח במיתלה, ולא השתתף בקרב המפורסם, שהפך את התבוסות המחפירות בתולדות צה"ל. תחת זאת השתתף לשומרון לטור שעל הקרקע, שחצה את הגבול והתחבר עם הכוח המוצנח. הוויכוח ההיסטורי בין אנשי המיתלה, אריאל שרון, רפאל איתן ומוטה גור, שהוליד ביניהם מערכת מסובכת של אהבות ושנאות עד היום, אינו נוגע לו.

אחרי סיום שרות החובה ושנה נוספת כאיש-קבע, החליט שומרון לחזור לקרבות.

כמשך שנתיים וחצי עבד שוב בפלחה, ונהג במכונית הקיבוץ שהובילה את החלב לתנובה בעמק. אך הוא ידע כי מקומו בצבא. הוא התגייס שוב לשורות צה"ל, ושם נשאר עד היום.

במלחמת ששת הימים היה מפקד של כוח סיור, שהשתתף לעוצבה מאולתרת (כוח גרנית), בחטיבה של ישראל (סל).

המזל שוב האיר לו פנים: כראש הסירות הגיע ראשון אל צפון תעלת-סואץ, ביום הרביעי של המלחמה.

על כך הוענק לו צל"ש מטעם אלוף-הפקודה.

הנסיבות שבהן רס"ן שומרון דן ק/334831 בצל"ש מיד ישיעוהו גביש, אלוף פיקוד-הדרום, מתוארות במסמכים.

הוא הגיע למלחמת ששת הימים ישר מקורס פו"ם, שפורז בתקופת-הכוננות שקדמה למלחמה.

הוא מונה כמפקד פלוגת-תול"רים (תותחים-ללא-רתע, למלחמה בשירות), שאנשיה כולם צנחנים.

עם הגיפיים של התול"רים עשה את כל הדרך מישראל עד לתעלה.

אחרי שכבש בהסתערות של ג'יפים ושירותים כמה מוצבים בדרך לא-יער, נשאר בלא דלק. ממזל ראה תחנת-דלק מצרית ריקה.

שומרון נסע לשם בג'יפ, כשנהגו עימו, כדי להביא דלק לג'יפים. "היינו המכונית היחידה בתחנה", סיפר שומרון אחרי קבלת הצל"ש, "עסקנו בשאיבת דלק. לפתע אני שומע מכונית עוצרת ליד הג'יפ. אני מפתח את ראשי ואני מאמין למראה עיניי: מכונית סטיוונס מצרית, מלאה חיילים, כולם מכוונים את נישקם אלי.

מאוד לא נעים.

"נהיג לא בחנין במתרחש. החלטתי להתנהג בטיבעיות. ידעתי שאם אגלה סימני-פחד, זה יהיה הסוף.

"לאט-לאט כיוונתי את העווי שלי מולם. איני יודע ערבית. סימנתי להם בידי, בתקיפות, לצאת מהמכונית. הדלת נפתחה ו-14 מצרים נשפכו החוצה. כולם היו חמושים. הם הסתדרו בשורה, כשנישקם עדיין רדוד ומכוון אלי.

"סימנתי להם להניח את נישקם על הארץ. הם צייתו בלי להוציא הגה. רק אז סובב נהני את ראשו וראה את המתרחש."

שומרון שיחרר את-14 המצרים — אבל רק אחרי שמילא את הג'יפיקנים בדלק בשביל הג'יפים. "הרג-שתי שאני חב להם את-חיי", אמר שומרון.

זה היה בערב היום השני של המלחמה. מאז עד לתום הקרבות נע קרימה מבלי לנוח. בכמה היתקלויות עם הטנקים המצריים דהר לעברם בג'יפ ופגע בהם ממרחק של 300 מטרים. פעם אחרת נתקע בחול, תחת אשיתוחים כבדה, ירד מן הג'יפ, דחף אותו בחזרה לכביש, והמשיך בדרך.

ביום השישי של המלחמה, ב-3 בכוכר, פתח בהסתערות האחרונה. בג'יפים הפתוחים, על כוח-טנקים שחסם את הכביש ליד קנטרה. הג'יפים נפגעו, אך לא האנשים. הוא כבש את גשר הפירדאן שעל התעלה, שעד קלה לפני היכנס הפסקת-האש לתוקפה.

זה היה דן שומרון החייל: נועז, החלטי, בעל רמיון, ובעיקר — ברימז.

כגישה עם ערפא

נה אחרי המלחמה, כאשר היה כבר מג"ד, נפגש שומרון בפעם הראשונה עם הבעייה הפלסטינית בשרה הקרב. הוא השתתף בקרב על כראמה, שבו ספג צה"ל מכה קשה. פשיטה זו על הכפר הירדני, שבו התבססו האיגרגונים הפלסטיניים,

של דן. מאחר שהכל התעקשו לקרוא לו שומרון, התרגל לשם זה, וכיום הוא חותם כך.

בעצם נולד דן בדרך לקיבוץ. ההורים חיו קודם לכן בקיבוץ גשר. האם יצאה משם לחררה-הולדות בבית-החולים בעפולה, ומשם עברה עם הרך הנולד לאשרות-יעקוב, קיבוץ שהוקם על אדמות הכפר דלהמייה, השוכן בצד הסורי של הגבול.

הרמטכ"ל-לעתיד היה בן 11, כאשר פרצה מלחמת-העצמאות. אשרות-יעקוב היתה בקרה-חיות. ילדי הקיבוץ, ודן ביניהם, פונו לקיבוץ יגור. ההורים, בעליהתפקידים, נשארו באשרות.

כמו רבים מבני-הקיבוץ, הפסיק דן שומרון ללמוד אחרי כיתה י'. הוא רצה לעבוד. העבודה בפלחה, הנהיגה בטרקטור, היו הרבה יותר מרגשות מאשר העיון בספרים. הוא לא עשה תעודת-בגרות.

רק כעבור שנים, כשנשלח עלידי צה"ל לפו"ם, בית-הספר לפיקוד ומטה, צבר "נקודות" שאיפשרו לו להתקבל לאוניי ברסיטת תל-אביב, ולהשיג שם תואר ראשון בגיאוגרפיה.

בשתי השנים שלו בפלח, עבד דן הצעיר בנגב. כדי להקל על ההתיישבות החדשה בדרום, חילקה שם המדינה אדמות לקיבוצים צפוניים. שומרון וחבריו עבדו בשדות המושב פטיש, ליד כביש הרעב, סמוך לגבול רצועת-עזה.

באותו הזמן, לא הרחק משם, בנחל-עוז, נאם הרמטכ"ל משה דיין את נאומו המפורסם על קיברו של רועי רוטברג, מתיישב שנהרג בתקריט-גבול: "אל נא נטיח היום אשמות על הרוצחים. מה לנו כי נטען על שינאתם אלינו?"

"שמונה שנים הינם יושבים במחנות-הפליטים אשר בעזה, ולמול עיניהם אנו הופכים לנו לנחלה את הארמה והכפרים בהם ישובו הם ואבותיהם.

"... דור מתנחלים אנו, ובלי כובע-הפלדה ולועיהתותח לא נוכל לטען עץ ולבנות בית.

"אל נירחם מלראות את המשטמה המלכה וממלאת חיי מאות אלפים ערבים, היושבים סביבנו. אל נסב עינינו פן תחלש ידנו.

"זו גזירת דורנו, זו ברירת חיינו — להיות נבונים וחמושים, חזקים ונוקשים — או כי תישמט החרב מאגרופנו, וייכרתו חיינו."

כגישה בחנת-בנון

את היתה הרוח של צה"ל, כאשר התגייס דן שומרון בן ה-18 לשורות ב-1955, בימי כהונתו של הרמטכ"ל משה דיין, שנולד 22 שנים לפניו בדגניה, הסמוכה לאשרות-יעקוב.

כנאה לבן-קיבוץ, התגרב לצנחנים. כשסיים את קורס המס"כים, ניתנה לו ברירה: להתמנות כמ"כ או להצטרף כטוראי לפלוגתו של מאיר הרציון האגדתי, בגדוד שמפקדו היה אריאל שרון. הוא בחר באפשרות השניה.

בפיקודו של הרציון השתתף בפעולת-התגמול נגד מיטרת אל-רהווה. בפעולה זו נפגע הרציון בצווארו ונותר בתנאי-קרב, בתוך ענן של אבק ועשן. הר"ר מוריס אנלביץ, ש"חתך את גרונו", זכה בשל כך בצל"ש. הרציון יצא מהגדוד ומחיו של דן שומרון, ועל כן הוא פטור מלהביע דעתו על לוחם שנוי-במחלוקת זה, שמשם דיין ראה בו דוגמה לדור.

בו לי גנרלים שיש להם מזל: קרא נפוליון, אחד מגדולי המצביאים של כל הדורות.

הוא ידע שיש אנשים שהמזל הטוב רוף אחריהם, כשם שיש אנשים שהם רדופי אסונות. הוא לא האמין שזהו מיקרה. בעל-המזל הוא אדם שיש לו חוש, אינטואיציה, יכולת להבין את הרגע ולנצל. כפי שאמר בן-זמנו של נפוליון ומעריצו, המשורר הגרמני גתה: "השופטים לא יבינו לעולם איך מתחבר המזל לכישרון..."

דן שומרון היה ברימזל בכל מעשיו, עד שהתגשם חלומה, שהוא חלומה של כל חייל: להתמנות כרמטכ"ל. בעלי אמונות-טפלות יכולים להסביר זאת במיספר: שומרון הוא הרמטכ"ל ה-13 של צה"ל."

● "זו גזירת דורנו..."

כאשר התמנה שומרון לתפקיד זה, באפריל 1987, נשם צה"ל לרווחה.

אחרי הרמטכ"ל שגרם לאסונות מלחמת-הלבנון, רפאל ("רפול") איתן, ויורשו האפורי, משה ("מישה חצ"י") לוי, בישר

תמונה חסויה

אם הרמטכ"ל: טובה שימרון, השונה

בואו של שומרון תקופה חדשה. צה"ל היה זקוק להתחדשות כללית, בהרכבו, בתפיסותיו ובהיערכותו לקראת העתיד. כמעט לדעת הכל היה הקצין המוצק וגבה-הקומה (1.79 מ') האיש הנכון במקום הנכון.

שומרון הוא חייל מיקצועי בכל רמ"ח אבריו — חייל, כולו חייל ורק חייל. כל דרכו הובילה במישורין אל לישבת-הרמטכ"ל.

מעולם לא התפרסם בהקשר שאינו צבאי. חיי הפרטיים מוצנעים, עד כי נדמה כאילו אין לו חיים פרטיים בכלל. לא חי המישפחה שלו התפרסמו, לא פעילותו החברתית, לא תחביביו. ייגאל ידין, הרמטכ"ל השני, היה מפורסם כארכיאולוג. משה דיין היה פוליטיקאי, התכוון להיות הוגה-הדעות, עסק בחפירת עתיקות, התפרסם בשל הרפתקות-האהבים הססגוניות שלו. רפול הוא איש-ההתיישבות, בעל סיגנון ייחודי גם ויזמות של מורה הדור.

ואילו דן שומרון בן ה-51 מרוכז בליכולו בדבר האחד בחיים המעניין אותו: הצבא. זהו עולמו. אין לו עולם אחר.

הוא נולד במקום הנכון — בקיבוץ. בכל שנות קיום צה"ל, ועוד קודם לכן בימי הפלמ"ח, נתן הקיבוץ לתורה הישראלית את מיטב מפקדיה, כפי שהאחויות החקלאיות הגדולות נתנו לצבאות אירופה את קציניהם במשך מאות בשנים.

דן שומרון נולד ב-5 באוגוסט 1937 בקיבוץ אשרות-יעקוב. אביו, אליהו, הוא ממוצא רוסי, אמו, סוכה, ממוצא פולני. שני ההורים היו בתקופות שונות מוכרי הקיבוץ. שמו המקורי דורוביץ. הם אימצו לעצמם את השם שימרון, זה גם שמו האמיתי הדור.

הואילו דן שומרון בן ה-51 מרוכז בליכולו בדבר האחד בחיים המעניין אותו: הצבא. זהו עולמו. אין לו עולם אחר.

הוא נולד במקום הנכון — בקיבוץ. בכל שנות קיום צה"ל, ועוד קודם לכן בימי הפלמ"ח, נתן הקיבוץ לתורה הישראלית את מיטב מפקדיה, כפי שהאחויות החקלאיות הגדולות נתנו לצבאות אירופה את קציניהם במשך מאות בשנים.

דן שומרון נולד ב-5 באוגוסט 1937 בקיבוץ אשרות-יעקוב. אביו, אליהו, הוא ממוצא רוסי, אמו, סוכה, ממוצא פולני. שני ההורים היו בתקופות שונות מוכרי הקיבוץ. שמו המקורי דורוביץ. הם אימצו לעצמם את השם שימרון, זה גם שמו האמיתי הדור.

הואילו דן שומרון בן ה-51 מרוכז בליכולו בדבר האחד בחיים המעניין אותו: הצבא. זהו עולמו. אין לו עולם אחר.

הוא נולד במקום הנכון — בקיבוץ. בכל שנות קיום צה"ל, ועוד קודם לכן בימי הפלמ"ח, נתן הקיבוץ לתורה הישראלית את מיטב מפקדיה, כפי שהאחויות החקלאיות הגדולות נתנו לצבאות אירופה את קציניהם במשך מאות בשנים.

דן שומרון נולד ב-5 באוגוסט 1937 בקיבוץ אשרות-יעקוב. אביו, אליהו, הוא ממוצא רוסי, אמו, סוכה, ממוצא פולני. שני ההורים היו בתקופות שונות מוכרי הקיבוץ. שמו המקורי דורוביץ. הם אימצו לעצמם את השם שימרון, זה גם שמו האמיתי הדור.

הואילו דן שומרון בן ה-51 מרוכז בליכולו בדבר האחד בחיים המעניין אותו: הצבא. זהו עולמו. אין לו עולם אחר.

הוא נולד במקום הנכון — בקיבוץ. בכל שנות קיום צה"ל, ועוד קודם לכן בימי הפלמ"ח, נתן הקיבוץ לתורה הישראלית את מיטב מפקדיה, כפי שהאחויות החקלאיות הגדולות נתנו לצבאות אירופה את קציניהם במשך מאות בשנים.

דן שומרון נולד ב-5 באוגוסט 1937 בקיבוץ אשרות-יעקוב. אביו, אליהו, הוא ממוצא רוסי, אמו, סוכה, ממוצא פולני. שני ההורים היו בתקופות שונות מוכרי הקיבוץ. שמו המקורי דורוביץ. הם אימצו לעצמם את השם שימרון, זה גם שמו האמיתי הדור.

הואילו דן שומרון בן ה-51 מרוכז בליכולו בדבר האחד בחיים המעניין אותו: הצבא. זהו עולמו. אין לו עולם אחר.

שטראל עיר

הרס"ן והסגן: דן שומרון ללא מדים עם בתו ענת ואשתו הראשונה, מירי, 1972